

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

טכנולוגיה והביטחון הלאומי בישראל - 58291

תאריך עדכון אחרון 24-09-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דגנית פיקובסקי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: deganit.paikowsky@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום א 12:00-13:00 בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס עוסק בהשפעות ההדדיות שבין צורכי הביטחון הלאומי בישראל והטכנולוגיה מבחינה רעיונית והלכה למעשה מראשית ימיה של ישראל ועד היום. סוגיות רוחביות שידונו בקורס מתמקדות בתפקידו של הפיתוח הטכנולוגי בתפיסת הביטחון של ישראל; מקומה של הטכנולוגיה במשוואת העוצמה של ישראל מול יריביה, ובמאזן העוצמה האזורי והגלובלי; במקומה ותפקידה של הטכנולוגיה ביחסיה של ישראל עם בעלות בריתה, ובדיפלומטיה הישראלית בכלל. הקורס יספק היכרות עם השחקנים הרלוונטיים במגזר הציבורי והפרטי בישראל, קשרי הגומלין ביניהם, והשפעתם על הפיתוח הטכנולוגי בישראל ועל מרכיבי העוצמה הטכנולוגית של ישראל.

מטרות הקורס:

לבחון כיצד הטכנולוגיה משפיעה על הביטחון הלאומי בישראל, וכיצד הביטחון הלאומי (איומים, תפיסות איום, ותפיסת ביטחון) משפיע על הפיתוח הטכנולוגי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. בעקבות הקורס, יוכלו הסטודנטים לתאר את תפיסת הביטחון של ישראל, מקורותיה, והתפתחותה לאורך השנים, ומקומו של המרכיב הטכנולוגי בתפיסה זו.
2. הסטודנטים יוכלו לתאר את הקשר ההדדי שבין טכנולוגיה והביטחון הלאומי בישראל ולדון בחוזקות ובאתגרים המתקיימים בו.
3. הסטודנטים ימפו את השחקנים המרכזיים בזירה הלאומית והבינלאומית הרלוונטיים לממשק שבין טכנולוגיה והביטחון הלאומי בישראל, ויזהו את האינטרסים שלהם והממשק ביניהם.
4. הסטודנטים יוכלו לנתח ולהסביר השתלשלות אירועים, גישות שונות, וקשרים בין שחקנים בנוגע לממשק שבין טכנולוגיה והביטחון הלאומי, על סמך הכלים והתפיסות שילמדו בקורס.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות אורח

לימוד עצמי

הוראת עמיתים

משימות מעורבות אישית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

תפיסת הביטחון של ישראל והמרכיב הטכנולוגי
השחקנים המרכזיים בשיח על ביטחון וטכנולוגיה בישראל

הטכנולוגיה כמרכיב בעוצמתה של ישראל
אתגרים והזדמנויות לביטחון הלאומי בהקשר הטכנולוגי: פיקוח על ייצוא, דיפלומטיה, קשרי גומלין
והרתעת יריבים.

חומר חובה לקריאה:

זאב ז'בוטינסקי, "על קיר הברזל (אנחנו והערבים, 1933)", כתבים - בדרך למדינה, הוצאת ערי
ז'בוטינסקי, 1953, עמ' 253-260.
סקירת הביטחון של דוד בן גוריון (18 באוקטובר 1953) בתוך: יצחק בן ישראל, תפיסת הביטחון של
ישראל, סדרת האוניברסיטה המשודרת, הוצאת מודן ומשרד הביטחון - ההוצאה לאור, 2013, עמ'
125-154.

יצחק בן ישראל, תפיסת הביטחון של ישראל, סדרת האוניברסיטה המשודרת, הוצאת מודן ומשרד
הביטחון - ההוצאה לאור, 2013, עמ' 19-58.

עוזי עילם, "טכנולוגיה גדולה למדינה קטנה - הכיצד?" בתוך: קשת עילם (ידיעות אחרונות, 2009),
עמ' 497-507.

Adamsky, D., 2010. *The Culture of Military Innovation: The Impact of Cultural Factors on the Revolution in Military Affairs in Russia, the US, and Israel*. Stanford University Press. 1-24, 93-130.

Brun, I. and Valensi, C., "The Revolution in Military Affairs of the 'Other Side'," in: Adamsky, D., and Bjerga, K. I., (eds), *Contemporary Military Innovation: Between Anticipation and Adaptation* (London: Routledge, 2012), 107-129.

Avi Kober. 2018. *Israel's Security Model*. In: Stuart Cohen and Aharon Kleiman. (eds). *Routledge Handbook on Israeli Security*. Routledge, pp: 225-237.

יצחק בן ישראל, מלחמת הטיילים הראשונה, אוניברסיטת תל אביב, בית הספר לממשל למדיניות ע"ש
הרולד הרטוך, 2007.
https://en-social-sciences.tau.ac.il/sites/socsci-english.tau.ac.il/files/media_server/government/pdf2/2007/8%20-%20firstMissilewar.pdf

Isaac Ben Israel. 2018. *Security, Technology, and Cyber Warfare*. In: Stuart Cohen and Aharon Kleiman. (eds). *Routledge Handbook on Israeli Security*. Routledge, pp: 238-248.

Daniel Sobelman. 2016. "Learning to Deter- Deterrence Failure and Success in the Israel-Hezbollah Conflict 2006-16. *International Security*. 41 (3): 151-196.
DOI:10.1162/ISEC_a_00259

דן מרידור ורון אלדדי, תפיסת הביטחון של ישראל: דו"ח הועדה לגיבוש תפיסת הביטחון (ועדת מרידור)
ובחינתו בחלוקף עשור, INSS מזכר מס' 182, ספטמבר 2018. (גיש בספריה בגישה אלקטרונית).

-
- מתניה, א. ובכרך מ. פברואר 2023. מניעה אסטרטגית כ"רגל חמישית" בתפיסת הביטחון הלאומי של מדינת ישראל, מסמך יסוד, עדכן אסטרטגי, INSS
-https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2023/02/Adkan_SpecialPub_Matania_Bachrach_5.pdf
- פאגלין גיא. 2018. מרוץ החידוש. קתדרת חייקין. אוניברסיטת חיפה. עמ' 30-44.
<https://din-online.info/pdf/hy1.pdf>
- אהרן קליימן. 1992. חרב פיפיות: הייצוא הביטחוני של ישראל ושוק הנשק העולמי. הוצאת עם עובד. פרק 5 התעשיות הביטחוניות. עמ' 111-139.
- חדד ששון, פדלון תומר, ואבן שמואל (עורכים). 2020. התעשייה הביטחונית והסיוע האמריקאי. INSS
מזכר 201. עמ' 17-42.
https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/2020/06/memo201_e-1.pdf
- Breznitz Dan. 2007. *Innovation and the State*. Yale University Press. Chapter 2, pp. 41-96.
- Tabansky L. and Ben Israel, I. 2015. *Cyber Security in Israel*. Springer. Chapter 3
The National Innovation Ecosystem of Israel. 15-30.

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 10 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 20 %

מידע נוסף / הערות: